

Der bor en ung pige i Ritt

Ritt Bjerregaard gør det private offentligt i hendes første erindrings-bind, der strækker sig fra efterkrigstidens klassesamfund med lydige koner til tresser-generationens veluddannede kvinder med frit-valg på tag-selv-hylderne. Også hvad angår mænd.

Ritt Bjerregaard var kun en stor pige, da hun på den hårde måde lærte at være agtpågivende over for andres ind imellem skumle hensigter. En børnelokker havde mod en 25-øre lokket den senere politiker ind i en opgang nær barndomshjemmet på Vesterbro. Bjerregaard undslipper manden, men oplevelsen giver hende de "vagsomme øjne", som hun har beholdt hele livet og – skriver hun i sine erindringer, "Ritt", – haft stor glæde af som politiker. Netop sådan – en smule vagsom – kender de fleste Ritt Bjerregaard fra hendes tid som folketingsmedlem, minister, EU-kommissær, overborgmester og provokerende partirevser. Mon der ikke i formuleringen om de vagsomme øjne samtidig ligger en diskret hilsen til et andet Vesterbro-ikon, Tove Ditlevsen, der en generation forinden skrev om de "vagsomme øjne" i digtet "Barndommens Gade" (1942), som Anne Linnet senere i 1986 satte musik til.

OM BOGEN

Ritt, Erindringer

Politikens Forlag

Udkommer 3. november 2015

344 sider

Ritt Bjerregaard beskriver – i modsætning til Tove Ditlevsen – en tryk Vesterbro-barndom i et varmt og stolt kommunistisk arbejderhjem, hvor tøsen fra barnsben blev understøttet af begge forældre i al sin flid og sit selvstændige væsen.

Hengivenheden over for forældre

og bedsteforældre fylder mange sider, og der anes bag pennen en ældet Ritt Bjerregaard – sårbar og reflekteret opmærksom på, at intet varer ved.

Samtidig møder vi naturligvis den fandenivoldske Ritt, der ikke føler sig gammel, om end kroppen undervejs er svækket; næsten som en uformuleret reference til den anden Ditlevsen-linje "Der bor en ung pige i mig, som ikke vil dø."

DANMARKSHISTORIE

"Ritt" er sand dansk efterkrigshistorie – på kvindebevægelses-manér fortalt gennem en almindelig, dansk familiehverdag med boligmangel, underlødige kost, arbejdsløshed og et kønsrollemønster, hvor mor tog sig af børn og hjem, mens far knoklede på jobbet – og i øvrigt bestemte det hele derhjemme.

Bogen næsten kalder på en udstilling på Arbejdermuseet, "Ritts Rejse", hvor skolebørn (og "generation Ritt") kan genopleve fyrrernes og halvtredsernes hverdag på godt og ondt. Og tresserne og halvfjerdserne for den sags skyld. For det er så her, det frække kommer ind: I 1939, da Tove Ditlevsen syndigt skrev om at "ejes af hele kaskader af mænd", var den slags formentlig mest en hemmelig

drøm, selv hos datidens emanciperede kvinder. Men for den nygifte og efterhånden også godt gifte Ritt Bjerregaard var skiftende elskere en realiserbar dimension af kvindelivet.

ET GODT KNALD

I det ny-puritanske 21. århundrede er det befriende, at den nu 74-årige forfatter giver liv til datidens promiskuitet via sine egne – nu offentligt kendte – affærer og forhold. Ritt Bjerregaard var i sin seminarielærers – og siden gemals – Søren Mørchs øjne en "sval skønhed"; vel sådan én som den unge Mørch har foreviget til bogens vidunderligt dvælende forside-foto af fru.

Forfatteren har gennemløbet en ikke altid nem rejse – fra en unges piges forelskelse i "nørden" og til et fast forhold til den i perioder indebrændte mand. Men Ritt Bjerregaard – og hendes generation – har haft friere valgmuligheder end formødrene til at supplere det ægteskabelige hverdagsliv med bekræftende udenomsaffærer.

Side-aktiviteterne blev praktisk mulige gennem en opstigning i de sociale grader: Efterhånden blev ungdommens småboliger skiftet ud med op til flere huse og lejligheder samt skiftende hotelværelser, så parret ikke behøvede leve fast sammen, men kunne nyde eget – og andres – selskab, mens den anden var sur eller havde travlt.

Det åbne ægteskab – med inspiration udefra – har på den lange bane reddet det umage pars forhold: Den standhaftige Ritt Bjerregaard, vi gang på gang har mødt i fjernsynet – med eller uden tårer i øjenkrogen – havde ikke alene sin mand, men flere skiftende mænd bag sig. Efter læsningen forstår man bedre det faste og alligevel dådyragtige blik fra datidens tv-konfrontationer: Ved en og anden lejlighed har Ritt Bjerregaard, midt i betændte sager, nydt godt af den selvsikre gennemslagskraft og udstråling, som hed erotik har det med at give.

KÆDEN HOPPER AF

Børn blev det aldrig til; et hyppigere fravalg for flere af den generations kvinder, end det formentlig er i dag, hvor moderskabet igen er blevet moderne. Kæden hopper i den sammenhæng lidt af, når Ritt Bjerregaard harcelerer over veninderne, der i dag kaster alt ind på børnebørnene. Børn er 'den ny tids elskere'; det der giver både nutidens mænd og kvinder bløde øjne. Det er givetvis en svær erkendelse, når man gennem årene har prioriteret anderledes og været frontfigur for en karriere-livsstil, der ikke gav plads til snavsede bleer.

SUSANNE HEGELUND

Susanne Hegelund er partner i HEGELUND & MOSE, der rådgiver i strategisk kommunikation. Hun er tidligere chef for blandt andet TV-Avisen og kender Ritt Bjerregaard professionelt fra sine mange år som politisk journalist og forfatter.

Erindringerne er velstrukturerede og godt skrevne, og naturligvis – tager man næsten sig selv i at sige – skrevet af hovedpersonen selv. Hun har været på skrivekursus forud for erindringskrivelserne. Den slags overlades ikke til en ghostwriter, når man hedder Ritt Bjerregaard. Herværende anmelder glæder sig til næste erindringsbind med

flere fine beskrivelser, der gør det private alment og dermed til en fælles historie. Her bliver Ritt Bjerregaard selv en del af Danmarkshistorien – som toneangivende politiker i fyrrer år.